പരമകാരുണികനായ അല്ലാഹുവിൻെറ നാമത്തിൽ

സർവ്വ സ്തുതിയും അല്ലാഹുവിന്ന് അവൻെറ ദൂതരിൽ അന്തിമ നായ മുഹമ്മദ് നബി(ﷺ)യിലും കുടുംബത്തിലും ബ ന്ധുമിത്രാദികളി ലും അല്ലാഹുവിൻെറ അളവററ കരുണാ കടാക്ഷങ്ങൾ വർഷിക്കുമാ റാകട്ടെ.

സഹോദരന്മാരേ, മരണം അത് നമുക്കെല്ലാം കടന്ന് പേ ാകാനു ള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട കവാടമാണ്. അത്കൊ് തന്നെ എപ്പോഴും രമി ക്കുമെന്ന പ്രതീക്ഷയോടും അതിനായുള്ള തയ്യാറെടുപ്പോടും കൂടി നാം കഴിഞ്ഞു കൂടണമെന്നാണ് ഒന്നാമതായി ഓർമ്മപ്പെടുത്താനുള്ള ത്. പ്രവാചകൻ(ﷺ) പ റഞ്ഞു: ‘‘എല്ലാ വിധ ആസ്വാദനങ്ങളേയും മുറി ച്ചുകളയുന്ന മരണത്തെ നിങ്ങൾ കൂടുതലായി ഓർക്കുക’’ (തുർമുദി).

ഒരു മുസ്ലിം മരണപ്പെടുന്നതോടു കൂടി മററുള്ളവർ നിർവ്വഹി ക്കേ ഒരുപാട് ബാധ്യതകളു് അവ സംക്ഷിപ്തമായി ഓർമ്മപ്പെ ടുത്തുകയാണ് നാഥൻ തുണക്കട്ടെ (آمين).

* മരിച്ച വ്യക്തിയുടെ കണ്ണ് അടക്കുക. നബി(ﷺ) അബൂസൽമ(رضي الله عنه) മ രണപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൻെറ കണ്ണ് അടക്കുകയും, ഇങ്ങിനെ പ റയുകയും ചെയ്തു ‘‘ആത്മാവ് പിടിക്കപ്പെട്ടാൽ കണ്ണ് അതിനെ പി ന്തുടരുന്നതാണ്’’ (മുസ്ലിം)

* അയാളുടെ സന്ധികളെല്ലാം ഉറച്ചുപോകാതിരിക്കാൻ നിവർത്തുക യും മടക്കുകയും, വയറ് വീർത്തു പേ ാകാതിരിക്കാൻ ചെറിയ ഭാര മുള്ള വല്ലതും വെക്കുകയും ചെയ്യുക.

* ശരീരം മുഴുവനും മറയുന്ന തുണികൊ് മൂടുക. നബി(ﷺ) മരണ പ്പെട്ടപ്പോൾ അപ്രകാരം ചെയ്തതായി ആയിഷ(رضي الله عنها) പറയുന്നു്. (ബുഖാരി, മുസ്ലിം).

* എളുപ്പത്തിൽ സംസ്കരിക്കുന്നതിനായുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ

ചെയ്യുക. നബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ‘‘നിങ്ങൾ മയ്യത്തുമായി ധൃതിപ്പെടുക’’ (മുത്ത ഫഖുൻ അലൈഹി).

* കഴിവതും മരിച്ച പ്രദേശത്ത് തന്നെ മറവു ചെയ്യുക. നബി (ﷺ) ഉഹ്
ദിൽ കൊല്ലപ്പെട്ടവരെ അവിടെതന്നെ മറവുചെയ്യാൻ കൽപ്പിക്കുക
യുായി (അഹ്ലുസ്സുനൻ)

മരണവാർത്ത അറിയിക്കൽ ഇന്ന് ചില പ്രദേശങ്ങളിൽ വാഹന ത്തിൽ മൈക്ക് കെട്ടി ഉച്ചത്തിൽ വിളിച്ചു പറയുന്ന സമ്പ്രദായം കാണ പ്പെടുന്നത് ഇസ്ലാമികമല്ല; എന്നുമാത്രമല്ല, അത് ജാഹിലിയ്യകാലത്ത് നടപ്പിലുായിരുന്ന ഇസ്ലാം വിരോധിച്ച നഅ്യിലാണ് ഉൾപ്പെടുക എന്ന് ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു.

മരണപ്പെട്ടവരുടെ അടുക്കലിരുന്നോ അല്ലാതെയോ അവർക്ക് വേി ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യപ്പെടുന്നതും ബിദ്അത്ത് (അനാ ചാരം) ആണ്. ബിദ്അത്തുകൾ നരകത്തിലേക്കാണെന്നത് നബി(ﷺ) തൻെറ എല്ലാ ഖുതുബയുടേയും ആമുഖമായി ഉണർത്താറുള്ളതായി രുന്നു. ഇക്കാര്യം ചെയ്തുവരാറുള്ള ശാഫിഈ മദ്ഹബുകാരാണെന്ന് വാദിക്കുന്നവർക്ക് പ്രസ്തുത വിഷയത്തിൽ ഇമാം ശാഫിഈ(♦) യു ടെ പിൻബലം പേ ാലുമില്ല എന്നതുമാണ് യാഥാർത്ഥ്യം.

മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കൽ: മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കുക, കഫൻചെയ്യുക, നമസ് കരിക്കുക, മറവ് ചെയ്യുക എന്നിവയെല്ലാം ഫറള് കിഫായ (സാമൂഹ്യ ബാധ്യത)യാണ്. ആരെങ്കിലും നിർവ്വഹിച്ചാൽ എല്ലാവരുടേയും കു ററം ഒഴിവാകുകയും പ്രവർത്തിച്ചവർക്ക് പ്രതിഫലം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കൽ:

* പുരുഷനാണ് എങ്കിൽ വസിയ്യത്ത് ചെയ്യപ്പെട്ട പുരുഷൻ. പ

ിന്നെ പി താവ്, പുത്രൻ, പൗത്രൻ, അടുത്ത കുടുംബക്കാർ.

* സ്ത്രീകളെ വസ്വിയ്യത്ത് ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ത്രീ,മാതാവ്,മകൾ, അടുത്ത കുടുംബക്കാർ.

* ഭർത്താവിന് ഭാര്യയെ കുളിപ്പിക്കാം നബി(♑) ആയിഷ(♓) യോട് പ റഞ്ഞു: ‘‘നീ എനിക്ക് മുമ്പെ മരണപ്പെട്ടാൽ നിന്നെ ഞാൻ കുളിപ്പി ക്കുന്നതാണ്’’ (അഹ്മദ്)

* ഭാര്യക്ക് ഭർത്താവിനേയും കുളിപ്പിക്കാം. അബൂബക്കർ(♒) ഭാര്യ
യോട് തന്നെ കുളിപ്പിക്കാൻ വസിയ്യത്ത് ചെയ്തു. (മുസ്വന്നഫ്)

* ഏഴുവയസ്സിന് താഴെയുള്ളവരെ സ്ത്രീപു രുഷ വ്യത്യാസമില്ലാതെ
കുളിപ്പിക്കാം.

* അന്യ പുരുഷർക്കിടയിൽ വെച്ച് മരണപ്പെട്ട സ്ത്രീയേയും, സ്ത്രീക ൾക്കിടയിൽ വെച്ച് മരിച്ച പുരുഷനേയും കുളിപ്പിക്കാതെ തയമ്മം ചെയ്യുകയാണ് വേത്.

കുളിപ്പിക്കുന്നത് ഒരു മറക്കുള്ളിലോ മുറിക്കകത്തോ വെച്ച് നിർ വ്വഹിക്കുക, ഉയരവും വീതിയുമുള്ള ബെഞ്ചോ ക ട്ടിലോ നേരത്തെ സജ്ജമാക്കുക എന്നീകാര്യങ്ങൾ ഓർത്തിരിക്കേതാണ്. കുളിപ്പിക്കു ന്ന സമയത്തും മയ്യ ിത്തിൻെറ ഔറത്ത് മറച്ചിരിക്കേതാണ്.

കുളിപ്പിക്കുന്ന വ്യക്തികളും സഹായികളും അല്ലാതെ കൂടുതൽ ആളുകൾ ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത് ഇക്ക ാര്യവും ശ്രദ്ധിക്കേതാ ണ്. കുളിപ്പിക്കാൻ ഒരുങ്ങുന്നതിന് മുമ്പ് ആദ്യം താങ്ങിയിരുത്തി മാലി ന്യങ്ങൾ പുറത്തു കളയാൻ വയറ് ശക്തിയിൽ തടവുക, ശക്തിയോ ടെ വെള്ളമൊഴിക്കുകയും ചെയ്യേതാണ്.

ശേഷം കുളിപ്പിക്കുന്നവ്യക്തി കയ്യിൽ ശീല ചുററിയോ ഗ്ലൗസ് ധരിച്ചോ തുണിയുടെ അടിയിലൂടെ മയ്യിത്തിൻെറ

ലൈംഗിക ഭാഗങ്ങ ളിലേക്ക് നോക്കുകയോ സ്പർശിക്ക
ുകയോ ചെയ്യാതെ ശൗച്യം ചെ യ്തു കൊടുത്ത്,
വുദുവിൻെറ അവയവങ്ങൾ ആദ്യം കഴുകുക. പ്ര വാചകൻ
(ﷺ) തൻെറ മകൾ സൈനബയുടെ മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കുന്ന
വരോട് അക്കാര്യം പ്രത്യേകം പറഞ്ഞിരുന്നു.
(ബുഖാരി).എന്നാൽ വാ യും മൂക്കും വിരലിൽ ശീല ചുററി
വൃത്തിയാക്കിയാൽ മതിയാകും.

പിന്നീട് സോപ്പോ താളിയോ പതപ്പിച്ച് തല മുതൽ ശരീരത്തി ൻെറ മുഴുവൻ ഭാഗങ്ങളിലും ഒഴിക്കുക. തുടർന്ന് മയ്യിത്തിൻെറ മുൻ ഭാഗം വലതുഭാഗം മുന്തിച്ചുകൊ് കഴുകി തുടങ്ങുക; ഈ സമയം മയ്യിത്തിനെ ഇടതു ഭാഗത്തേക്ക് ചെരിക്കുക, കമഴ്ന്ന് വീഴാതിരിക്കു വാൻ കുളിപ്പിക്കുന്ന വ്യക്തി തൻെറ കാൽമുട്ട് മയ്യിത്തിനെ കിടത്തി യിരിക്കുന്ന ബഞ്ചിന്മേൽ വെച്ച് ഊന്നിനിൽക്കുന്നത് നന്നായിരിക്കും തുടർന്ന് ഇടതു ഭാഗവും പിൻഭാഗവും കഴുകുക. ഇങ്ങിനെ മൂന്ന് പ്രാ വശ്യം കഴുക. ഓരോ പ്രാവശ്യം കഴുകുമ്പോഴും മയ്യിത്തിൻെറ വയർ തടവുക; മാലിന്യങ്ങളുങ്കെിൽ പുറത്ത് പോകുവാൻ അത് സഹായ
കമാകും.

ആവശ്യമെങ്കിൽ മൂന്നിലധികം പ്ര
ാവശ്യവുമാകാവുന്നതാണ് അ
ങ്ങിനെ വരുമ്പോൾ അഞ്ച് ഏഴ് എന്നിങ്ങനെ
ഒററയിലായിരിക്കണം അവസാനിപ്പിക്കേത് എന്നുമാത്രം. കുളിപ്പിക്കുമ്പോൾ അവസാനം കർപ്പൂരം കലർത്തിയ വെള്ളം ഉപയോഗിക്കൽ സുന്നത്താണ്. അത് പ്ര ാണികളേയും മററും അകററുന്നതും അതോടൊപ്പം സുഗന് ധവുമാ ണ്.

കുളിപ്പിക്കേത് പച്ചവെള്ളത്തിൽ തന്നെയാണ് ആവശ്യമെങ്കി ൽ ചുടുവെള്ളം ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും വിരോധമില്ല. മയ്യിത്തിൻെറ മീശ, നഖം എന്നിവ വികൃതമായ രൂപത്തിൽ വളർന്നിട്ടുങ്കെിൽ അ വ വെട്ടി
ശരിപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ശരീരത്തിൻെറ മററുഭാ

ഗങ്ങളിലെ രോമങ്ങൾ ഒന്നും ചെയ്യേതില്ല. സ്ത്രീയുടെ മയ്യ ിത്ത് കുളിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ മുടി മൂന്ന് ഭാഗമായി ചീകിയൊതുക്കി മുട ഞ്ഞിടുകയോ ഒതുക്കി കെട്ടുകയോ ചെയ്യേതാണ്. നബി(ﷺ)യുടെ മകൾ സൈനബയുടെ മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കുന്നവരോട് അങ്ങനെ ചെ യ്യാൻ കൽപ്പിച്ചത് ബുഖാരി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടു്.

കുളിപ്പിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ നഗ്നത മറയുന്നവിധമുള്ള ഒരു അരയു ടുപ്പ് ഉടുപ്പിക്കുകയും ശരീരഭാഗങ്ങളിലെ വെള്ളം തോർത്തുകയും ചെയ്യേതാണ്. കുളിപ്പിച്ചതിന് ശേഷം എന്തെങ്കിലും മാലിന്യം പുറ ത്ത് വന്നാൽ ആ ഭാഗം മാത്രം വൃത്തിയാക്കി, വുളുവുാക്കി കൊ ടുത്താൽ മതി. വീും കുളിപ്പിക്കേതില്ല.

ഹജ്ജിനോ ഉംറക്കോ ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിച്ച നിലയിൽ മരണ പ്പെട്ടവരെ താളിയും വെള്ളവും ഉപയോഗിച്ച് കുളിപ്പിക്കുക മാത്രം ചെയ്യുക, സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്ക ുകയോ പുരുഷനാണ് എങ്കിൽ തല മറക്കുകയോ ചെയ്യരുത്. ഹജ്ജിൽ മരണപ്പെട്ട ഒരാളെ സംബന്ധിച്ച് നബി(ﷺ) ''നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കുകയോ, തല മറക്കുകയോ ചെയ്യരുത്; അദ്ദേഹം തൽബിയത്ത് ചൊല്ലിക്കൊ ായിരിക്കും ഉയർത്തെഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുക'' (മുത്തഫഖുൻ അ ലൈഹി) എന്ന് പറഞ്ഞത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

യുദ്ധക്കളത്തിൽ വെച്ച് രക്തസാക്ഷികളാകുന്നവരെ കുളിപ്പിക്കാ ൻ പാടില്ല. നബി(ﷺ) ''ഉഹ്ദിലെ രക്തസാ ക്ഷികളെ അവർ കൊല്ലപ്പെ ടുമ്പോൾ ധരിച്ച വസ് ത്രത്തിലായി, കുളിപ്പിക്കാതെ മറവുചെയ്യാൻ ക ൽപ്പിക്കുകയു ായി'' (ബുഖാരി). ''അവർക്ക് നമസ്കരിക്കേതുമി ല്ല'' (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി).

4 മാസം പ്രായമെത്തിയ ഗർഭസ്ഥശിശു മരണപ്പെട്ടാൽ അതിനെ കുളിപ്പിക്കുകയും നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യേ താണ്. കാരണം ന ബി(ﷺ) പറഞ്ഞു: ''നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ

മാതാക്കളുടെ വയററിൽ നാ ലുമാസം ബീജവും, പിന്നെ രക്തപിണ്ഡവും പിന്നെ മാംസപിണ്ഡവു മായിരിക്കും ശേഷം അല്ലാഹു ഒരു മലക്കിനെ അയക്കുകയും അതി ൽ ആത്മാവിനെ ഊതുകയും ചെയ്യും''(മുസ്ലിം).

നാല്മാസം പ്രായമെത്തുന്നതിനു മുമ്പ് മരണപ്പെട്ട ചാപ്പിള്ളയെ കുളിപ്പിക്കുകയോ നമസ്കരിക്കുകയോ ചെയ്യേ തില്ല.

കുളിപ്പിക്കാൻ വെള്ളം ലഭ്യമല്ലാതിരിക്കുകയോ കുളിപ്പിക്കാൻ ക ഴിയാത്തവിധം കത്തിക്കരിയുകയോ, അഴുകുകയോ ചെയ്ത മയ്യിത്തി നെ തയമ്മം ചെയ്യേതാണ്. (ശുദ്ധമായ ഭൂ ഉപരിതലത്തിൽ ഇരു കൈപ്പത്തി കൊ് ഒരടി അടിച്ച് മുഖവും കൈപ്പടങ്ങളും ഒരുപ്രാവ ശ്യം മാത്രം തടവലാണ് തയമ്മം).

മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിക്കുന്നവർ നല്ലതല്ലാത്ത വല്ലതും കുളിപ്പിക്കു മ്പോൾ കാണാനിടയായാൽ അത് മറച്ചുവെക്കേ താണ്. ''ആരെങ്കി ലും ഒരാളെ കുളിപ്പിക്കുമ്പോൾ കാണാ നിടയാകുന്നവ മറച്ചുവെച്ചാൽ അവൻെറ നാൽപ്പത് പാപ ങ്ങൾ അല്ലാഹു പൊറുക്കുന്നതാണ്'' എന്ന് നബിവച നങ്ങളിൽ കാണാവുന്നതാണ്. (ഹദീസ് ഹാകിം).

കഫൻചെയ്യൽ:

മയ്യിത്ത് കഫൻ ചെയ്യൽ (മുഴുവൻ മറയുന്ന വിധം വസ്ത്രത്തി ൽ പൊതിയൽ) നിർബന്ധമാണ്. അതിനുള്ള ചിലവ് മയ്യിത്തിൻെറ ധ നത്തിൽനിന്നു തന്നെയായിരിക്കണം കത്തേേത്. കടം, വസിയ്യ ത്ത്, അനന്തരാവകാശം എന്നിവയേക്കാളെല്ലാം മയ്യിത്ത് പരിപാലന ത്തിന് മുൻഗണ ന നൽകേതാണ്.

മരിച്ച വ്യക്തിയുടേതായി ചിലവ് ചെയ്യാൻ ധനമില്ലാത്ത സാഹ
ചര്യത്തിൽ അയാൾക്ക് ചിലവ് നൽകിയിരുന്നവരാണ് മയ്യ ിത്ത് സംസ് കരണ ചിലവ് കത്തേേത്.അയാളുടെ പിതാവോ

മക്കളോ ആരാ യിരുന്നാലും ശരി. അതുമില്ലാത്തപ്പോൾ പെ ാതുഫിൽ നിന്നോ അ തല്ലെങ്കിൽ അക്കാര്യം അറിയുന്ന കഴിവുള്ള ഏതെങ്കിലും മുസ്ലിമോ വഹിക്കേതാണ്.

ശരീരം മുഴുവനായും മറയുന്ന ഒരു വസ്ത്രമാണ് നിർബന്ധമു
ള്ളത്. എന്നാൽ മൂന്ന് വെള്ള വസ്ത്രത്തിലായിരിക്കലാണ് സുന്നത്ത്. നബി(ﷺ)യെ അപ്രകാരമായിരുന്നു കഫൻചെയ്തത് (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി).

എന്നാലത് കൂടുതൽ വിലപിടിപ്പുള്ളതും മുന്തിയതും ആകാൻ പാടില്ല. പുതിയത് തന്നെ ആയിരിക്കൽ നിർബന്ധമുള്ള കാര്യമല്ല; പ ഴയതും ആകാവുന്നതാണ്. സ്വഹാബികൾ പലരും പഴയ വസ്ത്രത്തി ൽ കഫൻ ചെയ്യാൻ വസിയ്യത്ത് ചെയ്തിരുന്നു. കഫൻ പുടവ വെളുത്തതായിരിക്കൽ സുന്നത്താണ്. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവർക്കും അതാണ് ഉ ത്തമമെന്ന് നബി(ﷺ) വ്യക്തമാക്കിയിട്ടു്.

കഫൻ പുടവയിൽ സുഗന്ധം പുകക്കുകയും കുടയുകയും ചെ യ്ത ശേഷം മൂന്നും ഒന്നിനു മുകളിൽ ഒന്ന് എന്ന നിലയിൽ നിവർ ത്തി വിരിച്ച ശേഷം മയ്യിത്ത് അതിൽ കൊുവന്ന് കിടത്തുക; കെ ട്ടുന്നതിനുള്ള കയർ മുൻകൂട്ടി കഫൻപുടവയുടെ അടിയിൽ ഇടുന്നത് നന്നായിരിക്കും. മയ്യത്തിൻെറ ശരീരത്തിലെ തുറക്കപ്പെട്ട ദ്വാരങ്ങളി ലെല്ലാം (കണ്ണ്, മൂക്ക്...) സുഗന്ധം പൂശിയ പഞ്ഞി വെക്കുന്നതും ദു ർഗന്ധമുങ്കെിലത് അകററാൻ നന്നായിരിക്കും. അപ്രകാരം ശരീര ത്തിൻെറ എല്ലാഭാഗങ്ങളിലും വിശേഷിച്ചും സുജൂദിൻെറ അവയവങ്ങ ളിൽ പ്രത്യേകം സുഗന്ധം പൂശുന്നത് ഉത്തമമാണ്.

തുടർന്ന് ഏററവും മുകളിൽ വിരിച്ച ഒന്നാമത്തെ കഷ്ണം തു ണിയുടെ വലതുഭാഗം ഇടതു ഭാഗത്തേക്ക് പെ ാതിയുക, ശേഷം ഇട ത് ഭാഗം വലത്തോട്ടും. രും മൂന്നും തുണികളും അപ്രകാരം ചെ യ്യുകയും. എല്ലാ തുണികളും

ചുററിപ്പൊതിഞ്ഞ്, കെട്ടാൻ ഇട്ട കയററു കൾ കൊ് കെട്ടുക. അത് ഏഴ് ആകാം അതല്ലെങ്കിൽ മൂന്ന് കൊ് മതിയാക്ക ുകയും ചെയ്യാം. ര് അററങ്ങളിൽ കെട്ടുന്നതോടൊപ്പം ക ഫൻ പുടവയുടെ ബാക്കിനിൽക്കുന്ന അററങ്ങളും കൂ ട്ടിയാണ് കെട്ടേ ത്.

പുരുഷന്മാർക്ക് മേൽപറഞ്ഞവിധം അരയുടുപ്പും മൂന്ന് കഷ്ണം
തുണിയും, സ്ത്രീകൾക്ക് അരയുടുപ്പ്, മുഖമക്കന, നമസ്കാരക്കുപ്പാ യ രൂപത്തിൽ ശരീരം മുഴുവൻ മറയുന്ന മററൊരു വസ്ത്രം, ര് ക ഷ്ണം തുണി എന്നിങ്ങനെ അഞ്ച് വസ്ത്രവുമായിരിക്കണം കഫൻ പുടവ. കൂടാതെ (അരയുടുപ്പിനടിയിൽ ഗുഹ്യഭാഗം പരുത്തി കൊ് ഭദ്രമാക്കി ഒരുകഷ്ണം തുണി ത്രികോണാകൃതിയിൽ കഷ്ണിച്ച് ല ങ്കോട്ടി രൂപത്തിൽ ഉടുപ്പിക്കൽ നല്ലതാണ്).

മയ്യിത്ത് നമസ്കാരം:

മയ്യിത്ത് നമസ്കാരം വളരെയേറെ പ്രതിഫലാർഹമായ ഒരു പു ണ്യകർമ്മമാണ് എന്ന കാര്യം ഇന്ന് അധികപേരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. അ ത് ആരെങ്കിലും നിർവ്വഹിച്ചാൽ എല്ലാവരുടേയും കുററം ഒഴിവാവുക യും നിർവ്വഹിച്ചവർ മാ ത്രം പ്രതിഫലാർഹരാവുകയും ചെയ്യുന്ന, ഫർ ള് കിഫായയാണ്.

മയ്യിത്തിൻെറ ഏററവും അടുത്തവരാണ് ഇമാമത്ത് നിൽക്കേ ത് പുരുഷനാണെങ്കിൽ തല ഭാഗത്തും സ്ത്രീയുടെ മയ്യിത്താണ് എങ്കി ൽ മദ്ധ്യഭാഗത്തുമായിരിക്കണം ഇമാമ് നിൽക്കേത് എന്ന് നബിചര്യ യിൽ നിന്നും (അബൂദാവൂദ്) മ നസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

നാല് തക്ബീറുകളാണ് ഈ നമസ്കാരത്തിന് ഉള്ളത് ഓരോ ത ക്ബീറിനോടൊപ്പവും മററുനമസ്കാരത്തിൽ തക്ബീറത്തുൽ ഇഹ് റാം നിർവ്വഹിക്കാറുള്ളത് പോലെ ര് കൈകൾ ചുമലുകൾക്ക് നേ രെ ഉയർത്തിയ ശേഷം നെ ഞ്ചുകളിൽ വെക്കേതാണ്.

ഒന്നാം തക്ബീറിന് ശേഷം സൂറത്തുൽ ഫാതിഹ: ഓതുക: (അ ഊദു ബില്ലാഹി മിനശ്ശൈത്വാനിർ റജീം, ബിസ്മില്ലാഹിർ റഹ്മാനി ർറഹീം, അൽഹംദു ലില്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലമീൻ, അർറഹ്മാനിർറ ഹീം, മാലികി യൗമിദ്ദീൻ, ഇയ്യാക്കനഅ്ബുദു വഇയ്യാക്ക നസ്തഈ ൻ, ഇഹ്ദിന സ്വിറാത്വൽ മുസ്തഖീം സ്വിറാത്വല്ലദീന അൻഅംത അ ലൈഹിം ഗ്വയ്രിൽ മഗ്ളൂബി അലൈഹിം വലള്ദ്വാല്ലീൻ (ആമീൻ)

തുടർന്ന് കൈകൾ മുകളിൽ പറഞ്ഞപോലെ അഴിച്ചുകെ ട്ടി നബി (ﷺ)യുടെ പേരിൽ സ്വലാത്ത് ചൊല്ലുക: (അല്ലാഹുമ്മ സ്വല്ലി അലാ മു ഹമ്മദിൻ വ അലാ ആലി മുഹമ്മദ് കമാ സ്വല്ലയ്ത്ത അലാ ഇബ്റാ ഹീമ വ അലാആലി ഇബ്റാഹീം ഇന്നക്ക ഹമീദുൻ മജീദ്, അല്ലാഹു മ്മ ബാരിക് അലാ മുഹമ്മദിൻ വഅലാ ആലി മുഹമ്മദ് കമാ ബാറക് ത അലാ ഇബ്റാഹീമ വഅലാ ആലി ഇബ്റാഹീം ഇന്നക ഹമീദുൻ മ ജീദ്)

മൂന്നാം തക്ബീറിന്ന് ശേഷം മയ്യിത്തിന് വേി പ്രാർത്ഥ ിക്കുക: പ്രാർത്ഥന വ്യത്യസ്ഥ രൂപത്തിൽ ഹദീസുകളിൽ കാണാവുന്നതാണ് ഒരു രൂപം താഴെ ചേർക്കുന്നു:

'അല്ലാഹുമ്മ ഗ്ഫിർ ലഹു വർഹംഹു വആഫിഹി വഅ്ഫു അൻഹു വഅക്രിം നുസ്ലഹു വവസ്സിഅ് മദ്ഖലഹു വഗ്സിൽഹു ബിൽമാഇ വഥ്ഥൽജി വൽ ബർദ് വനഖിഹി മിനൽ ഖത്വായാ കമാ യുനഖ ഥ്ഥൗബുൽ അബ്യളു മിനദ്ദ നസ് വഅബ്ദിൽഹു ദാറൻ ഖയ്റൻ മി ൻ ദാരിഹി, വഅഹ്ലൻ ഖയ്റൻ മിൻ അഹ്ലിഹി, വസൗജൻ ഖൈറ ൻ മിൻ സൗജിഹി വഅദ്ഖിൽഹുൽ ജന്നത്ത വഅ ഇദ്ഹു മിൻ അ ദാബിൽ ഖബ്രി വഅദാബിന്നാർ.' (മുസ്ലിം)

മയ്യിത്ത് ചെറിയ കുട്ടിയുടേതാണ് എങ്കിൽ മാതാപ ിതാക്കൾക്ക് വേി പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണ് വേത് (അബൂദാവൂദ്).

'അല്ലാഹുമ്മ ജ്അൽഹു ഫറത്വൻ ലി അബവൈഹി വസലഫൻ വദു ഖ്റൻ വഉളതൻ വഅ്തിബാറൻ

വശഫീഅൻ വഥഖ്ഖിൽ ബിഹി മ വാസീനഹുമാ

വഅഫ്രിഗി സ്വബ്റ അലാ ഖുലൂബിഹിമാ’

നാലാം തക്ബീറിന് ശേഷം അല്ലാഹുമ്മ ലാ തുഹർരിം നാ അജ് റഹു വലാ തഫ്തിന്നാ ബഅ്ദഹു (അല്ലാഹുവേ ഇതിൻെറ പ്രതിഫലം നീ ഞങ്ങൾക്ക് തടയരുതേ, ഇദ്ദേഹത്തി നു ശേഷം നീ ഞങ്ങളെ നാശ ത്തിലാക്കുകയും അരുതേ) എന്നു പറയുകയും ശേഷം അസ്സലാമു അ ലൈക്കും വറഹ്മത്തുല്ലാ എന്ന് പറഞ്ഞുകൊ് സലാം വീട്ടുകയും ചെയ്യു ുക.

ആർക്കെങ്കിലും മയ്യിത്ത് നമസ്കാരം നിർവ്വഹിക്കുന്നതി ന് കഴി ഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവർക്ക് ഖബറിന്ന് അടുത്ത് ചെന്ന് ഖബറിനെ ത ൻേറയും ഖിബ്ലയുടേയും ഇടയിലാക്കി
നമസ്കരിക്കുക എന്നതാണ്
ഇക്കാര്യത്തിലെ നബിചര്യ (മുതഫഖുൻ അലൈഹി).

ഒരു പ്രദേശത്ത് മരണപ്പെട്ട വ്യക്തിക്ക് അവിടെ ആരും
അയാൾ
ക്ക് വേി നമസ്കരിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അയാൾക്ക് വേി അദൃശ്യ മാ യും നമസ്കരിക്കരിക്കാവുന്നതാണ്. മയ്യിത്ത് നമസ്കാരം നിർവ്വഹി ക്കുന്നതിന് മഖ്ബറയോടടുത്ത് പ്രത്യേക സ്ഥലം
ഏർപ്പെടുത്തൽ ന
ല്ലതാണ്. പള്ളിയിൽ വെച്ചാകലും അനുവദനീയമാണ്.

മയ്യിത്ത് മറവു ചെയ്യൽ:

മയ്യിത്ത് എളുപ്പത്തിൽ മറവുചെയ്യാനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യേ താണ്. ‘‘നിങ്ങൾ മയ്യിത്തുമായി ധൃതികാണിക്കുക’’ എന്ന നബി വ ചനം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്. മയ്യിത്ത് കൊു പോകുമ്പോൾ മൗനം പാലിച്ച് കൊുപോകലാണ് നബിചര്യ. അതല്ലാതെ ദിക്റുക ൾ ചൊല്ലികൊുപോകൽ അ നാചാരമാണ്.കഴിവതും നാലുപേർ ചു മന്ന് കൊ് പേ ാകലാണ് സൗകര്യം. കൊ് പോകുന്ന സമയത്ത് മററുള്ളവർ മുന്നിലും പിന്നിലും ഇടത്തും വലത്തുമെല്ലാം നടക്കാവു

ന്നതാണ്. എന്നാൽ എല്ലാവരും ഒരു ഭാഗത്ത് മാത്രമാകുന്നത് ഇല്ലാ തിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കേതാണ്.

മറവുചെയ്യുന്നത് രാത്രിയിലോ പകലോ സൗകര്യം പേ ാലെ ആ കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ മൂന്ന് സമയങ്ങളിൽ നമസ്കരിക്കുന്നതും ഖബറടക്കം ചെയ്യുന്നതും നബി(ﷺ) വിരോധിച്ചിട്ടു: പ്രസ്തുത സമ യങ്ങളിൽ ആകാതിരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് നല്ലതാണ് അവ സൂര്യൻ ഉ ദിക്കുന്ന സമയം, േ നരെ മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ വരുന്ന സമയം, അസ്തമ യ സമയം എന്നിവയാണ് (മുസ്ലിം).

മയ്യിത്ത് ഖബറിലേക്ക് ഇറക്കുന്നത് ഖബറിൽ കാല് വരുന്ന ഭാഗ ത്തു കൂടിയായിരിക്കണം അതല്ലെങ്കിൽ ഖബറി ന് സമാന്തരമായി ഖി ബ്ലയുടെ ഭാഗത്ത് കൂടിയും ആകാവുന്നതാണ്. ഖബറിലേക്ക് ഇറ ക്കുമ്പോൾ ബിസ്മില്ലാഹി വഅലാ മില്ലത്തി റസൂലില്ലാ (അല്ലാഹുവി ൻെറ നാമത്തിൽ നബി(ﷺ)യുടെ ചര്യയിലായിക്കൊ്) എന്ന് പറയ ൽ സുന്നത്താണ് (അബൂദാവൂദ്).

ഖബർ, മറവുചെയ്യാൻ മാത്രം ആഴമുള്ള കുഴിയുാക്കി ഖിബ് ലയുടെ ഭാഗം തുരന്ന് അതിൽ മയ്യത്ത് വെക്കുന്ന വി ധം ഉാക്കലാ ണ് കൂടുതൽ ഉത്തമം ഈ രൂപത്തിന് 'ലഹ്ദ്' എന്ന് പറയും. അതല്ലെ ങ്കിൽ സാധാരണ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ പ തിവുള്ള വിധം അടിയിൽ വീ ും കുഴിക്കുന്ന രൂപ ത്തിലുമാകാം ഇതിന് ശക്ക് എന്നും പറയും. ന ബി(ﷺ) 'ലഹ്ദ്' ആണ് നമുക്ക് ഉത്തമം എന്ന് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടു (അബൂദാവൂദ്)

മയ്യിത്ത് വലത് ഭാഗം നിലത്ത് വരത്തക്ക വിധം ഖിബ്ലക്ക് അഭി മുഖമായാണ് ഖബറിൽ വെക്കേത്. നബി (ﷺ) പറഞ്ഞു: ''കഅബ യാണ് നിങ്ങളുടെ ഖിബ്ല അത് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരുടേയും മരണ പ്പെ ട്ടവരുടേയും''(അഹ്ലുസ്സുനൻ)

ഖബറടക്കുന്ന സമയത്ത് മയ്യിത്തിന് മണ്ണിൻേറയോ

കല്ലിൻേറ
യോ തലയണ പോലുള്ളതൊന്നും വെച്ച് കൊടുക്കേതില്ല; അതു പോലെ ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിച്ച് മരണപ്പെ ട്ടവരല്ലാത്തവരുടെ മുഖവും തുറന്നിടേതില്ല. മയ്യിത്ത് ഖബറിൽ വെച്ച ശേഷം ഖബർ ഹുരുടീസ് (പലക, കല്ല്, സിമൻറ് സ്ലാബ് പോലുള്ളത്) കൊ് അടക്കുകയും ശേഷമുള്ള വിടവുകൾ നനച്ച മണ്ണ് കൊ് അടക്കുകയും ചെയ്യേ താണ്. പിന്നീട് അവിടെ ഹാജറുള്ളവരെല്ലാം മൂന്ന് വാരൽ മണ്ണ് തങ്ങ ളുടെ കൈകൾകൊ് വാരിയിടൽ സുന്നത്താണ് (ഇബ്നുമാജ)

ഖബറാണ് എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നതിനും നിന്ദിക്ക ാതിരിക്കുന്നതി നും വേി ഒരു ചാൺ ഖബർ ഉയർത്തുക എന്നതാണ് ഈ വിഷയ ത്തിലെ സുന്നത്ത്. അത് മ നസ്സിലാകും വി ധം ഒട്ടകത്തിൻെറ പൂഞ്ഞ പോലെ കൂന രൂപത്തിൽ ആക്കുന്നതിന്ന് വിരോധമില്ല. പ്രവാചക ൻെറ ഖബർ അപ്രകാരമായിരുന്നു (ബുഖാരി). ഖബറിന് മുകളിൽ ച രൽ കല്ലുകൾ വിതറുകയും (അബൂദാവൂദ്) അതിനു മീതെ വെള്ളം കുടയുകയും (അൽബാനിയുടെ ഇർവാഅ്) ചെയ്തിരുന്നതായി ഹദീ സുകളിൽ കാണാവുന്നതാണ്. അ പ്രകാരം നബി(ﷺ), ഉഥ്മാനുബ്നു മള്ഊൻ(ؓ) ഖബറിന് മുകളിൽ തലഭാഗത്ത് കല്ല് നാട്ടിയതായും (അ ബൂദാവൂദ്) സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ്.

ഖബറിന്മേൽ തൂപ്പ് കുത്തുക (ചെടികളുടെ കൊമ്പുകളോ,തൈ കളോ കുത്തുക എന്നതിന് മാതൃക കാണുന്നില്ല. നമ്മുടെ നാടുകളി ൽ കുവരുന്ന അത്തരം ഏർപ്പാടുകൾ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. സന്ദർശകർക്കത് ബുദ്ധിമുട്ടുാക്കും. ശ്മശാനം പള്ളികളോട് ചേർ ന്നാകുമ്പോൾ തീർത്തും ഒഴിവാക്കേതാണ്. പള്ളിക്കാടും ഭീകരത യും ആളുകളെ പള്ളികളിൽ നിന്നും അകററുമെന്നത് തർക്കമററതാ ണ്.

ഖബർ കെട്ടിപ്പൊക്കുക, കുമ്മായം(സിമൻറ് മുതലായവ) തേക്കു ക, കെട്ടിടം പണിയുക, ഖബറിന്മേൽ എഴുതുക, ചവി

ട്ടുക, ചാരിനിൽ ക്കുക, ഇരിക്കുക എന്നതെല്ലാം ഹറാമും നബി(ﷺ) വിരോധിച്ചിട്ടുള്ള
തുമാണ് (മുസ്‌ലിം).

ഒന്നിലധികം പേരെ ഒരു ഖബ്റിൽ നിർബന്ധ സാഹചര്യത്തില ല്ലാതെ മറവ് ചെയ്യാതിരിക്കലാണ് ഉത്തമം; ഒന്നിച്ച് മറവ് ചെയ്യുന്ന അ വസരത്തിലും മണ്ണുകൊങ്കിലും ഒരു മറ സ്വീകരിക്കേതാണ്. ഉ ഹ്ദിലെ രക്ത സാക്ഷികളെ ഒന്നിച്ച് മറവ് ചെയ്തപ്പോൾ അപ്രകാരം
ചെയ്തതായി വന്നിട്ടു്.

തഥ്ബീത്ത്:

മയ്യിത്ത് മറവുചെയ്തു കഴിഞ്ഞാൽ മയ്യിത്തിന് ചോദ്യസമയത്ത് സ്ഥൈര്യത്തിനും പാപമോചനത്തിനും വേി ഖബറിന്നടുത്ത് വെ ച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കേതാണ്.നബി(ﷺ) ഇപ്ര കാരം പറയാറുായിരുന്നു: ''നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ സഹോദരന്ന് വേിപാപമോചനത്തിനായി പ്രാ ർത്ഥിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തി ന് തഥ്ബീത്ത് (സ്ഥൈര്യം) ചോദിക്കുക യും ചെയ്യുക'' (അബൂദാവൂദ്).

ഇതിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വഹാബികൾ മറവുചെയ്ത ശേ ഷം പ്രാർത്ഥിക്കുകയും പ്രാർത്ഥിക്ക ണമെന്ന് വസിയ്യത്ത് ചെയ്യുക യും ചെയ്തിരുന്നു. അത് ഒരു ഒട്ടകത്തെ അറുത്ത് തോൽ പൊളിച്ച് വിതരണം ചെയ്യുന്നത്ര സമയം ദീർഘമായി നിർവ്വഹിക്കാൻ സ്വഹാ ബികളിൽ ചിലർ വസിയ്യത്ത് ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ പ്രാർത്ഥിക്കേ പ ദങ്ങൾ ഇന്നതായിരിക്കണമെന്ന് പഠിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. മേൽ പറയപ്പെ ട്ട ആശയത്തിൽ ഏത് പദങ്ങളുമാകാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ പ്രചാരത്തി ലുള്ളതും കുററകരമല്ലാത്തതുമായ ഒരു പ്രാർത്ഥ ന ഇപ്രകാരമാണ്. അല്ലാഹുമ്മ ഥബ്ബിത്ഹു ഇൻദ സ്സുആൽ (അല്ലാഹുവേ ഇദ്ദേഹത്തിന് ചോദ്യസമയത്ത് നീ സ്ഥൈര്യം നൽകേണമേ) അല്ലാഹുമ്മ അൽ ഹിംഹുൽ ജവാബ് (അല്ലാഹുവേ ഇദ്ദേഹത്തിന് ഉത്തരങ്ങൾ നീ തോ ന്നിപ്പിച്ച് കൊടുക്കേണമേ) അല്ലാഹുമ്മ ജാഫിൽ ഖബ്റ അൻ ജൻ

ബൈഹി (അല്ലാഹുവേ ഇദ്ദേഹത്തിൻെറ പാർശ്വങ്ങളിൽ നിന്നും ഖബ റിനെ നീ അകററേണമേ) അല്ലാഹുമ്മ ഗ്ഫിർ ലഹു വർഹംഹു (അ ല്ലാഹുവേ ഇദ്ദേഹത്തിന് നീ പൊറുത്ത് കൊടുക്കുകയും കരുണ ചെ യ്യുകയും ചെയ്യേണമേ) അല്ലാഹുമ്മ ആമിൻഹു മിൻ കുല്ലിൽ ഫസ അ് (അല്ലാഹുവേ എല്ലാ വിധ പരിഭ്രമങ്ങളിൽ നിന്നും ഇദ്ദേഹത്തിന് നീ നിർഭയത്വം നൽകേണമേ)

ഇത് മയ്യിത്തിനുവേി അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പ്രാർത്ഥ നയാണ്. ഇതാണ് സുന്നത്ത്. എന്നാൽ ഇതിനുപകരം മയ്യ ത്തിന് നേരിട്ട് ചോദ്യ ങ്ങളുടെ ഉത്തരം പറഞ്ഞുകൊടുത്ത് അല്ലാഹുവിനെ പററിക്കാൻ നോ ക്കുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായം തൽഖീൻ എന്നപേരിൽ ചിലയിടങ്ങളിൽ നട പ്പുള്ളത് തനിച്ച അനാചാരമാണ്.

മരണവീട്ടുകാർക്ക് മററുള്ളവർഭക്ഷണമുാക്കി എത്തിച്ചു കൊ
ടുക്കലും സുന്നത്താണ്. നബി(ﷺ) ജഅ്ഫറുബ്നു അബീത്വാലിബ് മു അ്തത്ത് യുദ്ധത്തിൽ ശഹീദായ വിവരം ലഭിച്ചപ്പോൾ ''നിങ്ങൾ ജഅ് ഫറിൻെറ കുടുംബത്തിന് ഭ ക്ഷണമുാക്കി എത്തിക്കുക അവരെ അ തിൽ നിന്ന് ശ്രദ്ധതെററിക്കുന്ന കാര്യമാണല്ലൊ സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്'' (അബൂദാവൂദ്) എന്നറിയിച്ചു.

എന്നാലിന്ന് നടപ്പുള്ള മയ്യിത്തിൻെറ ആളുകൾ ഭ ക്ഷണമുാ ക്കി മററുള്ളവരെ തീററിക്കുന്നത് വെറുക്കപ്പെ ട്ടതാണ്; കാരണം സ്വ ഹാബികൾ പറയുന്നു 'മയ്യിത്തിൻെറ ആളുകൾ ഭക്ഷണമുാക്കി അ തിൽ ആളുകൾ ഒരുമിച്ചു കൂടുന്നതെല്ലാം (ഹറാമായ)നിയാഹത്ത് അ ഥവാ ചരമവിലാപമായിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ കണക്കാക്കുന്നത്' (അഹ്മദ്)

ഖബർ സന്ദർശനം:

പുരുഷന്മാർക്ക് ഖബർ സന്ദർശിക്കലും ഖബറാളിക്ക്

വേി പ്രാർത്ഥിക്കലും സുന്നത്താണ്.നബി(ﷺ)പറഞ്ഞു:'ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഖബർ സന്ദർശനം വിരോധിച്ചിരുന്നു ഇനി നിങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു കൊ ള്ളുക;അത് നിങ്ങളെപ രലോകത്തെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നതാണ്'(മുസ്ലിം)

എന്നാൽ സ്ത്രീകൾക്ക് ഉത്തമമല്ല. ഖബറുകൾ നിരന്തരമായി സ ന്ദർശിക്കുന്ന സ്ത്രീകളെ നബി(ﷺ) ശപ ിച്ചതായി ഹദീസുകളിൽ കാ ണാവുന്നതാണ്. അതിനാൽ സ് ത്രീകൾക്ക് ഖബർ സന്ദർശനം നിഷി ദ്ധമാണെന്ന അഭിപ്ര ായമുള്ളവരുമു്. ഖബർസന്ദർശന സമയത്തെ പ്രാർത്ഥ നകളിൽ ഒന്ന് താഴെ ചേർക്കുന്നു:
അസ്സലാമു അലൈക്കും ദാറ ഖൗമിൽ മുഅ്മി നീൻ ഇൻ ശാഅല്ലാ ഹു വ ഇന്നാ ബികും ലാ ഹിഖൂൻ (മുസ്ലിം) ഇത് സത്യത്തിൽ അ ല്ലാഹുവോടുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ് ''വിശ്വാസികളുടെ ഭവനങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിൻെറ രക്ഷയു ാകട്ടെ; അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിച്ചാൽ ഞങ്ങളും നിങ്ങളോടൊപ്പം വന്നുചേരാനുള്ളവരാണ്'' എന്നതാണ് ഇതിൻെറ അ ർത്ഥം.

എന്നാൽ ഇത് മരണപ്പെട്ടവരെ വിളിക്കലല്ലെ എന്ന് പ റഞ്ഞ് സാ ധാരണക്കാരായ ആളുകളെ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്നവരു്. അത്കൊ് ഇ ത് അല്ലാഹുവിനോടുള്ള പ്രാർത്ഥനയാണ് എന്ന കാര്യം പ്രത്യേകം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നു.

സാധാരണ ഒരു ഖബറിന് നൽകപ്പെടേതിനേക്കാൾ പ്ര ത്യേക
മായി ചില ഖബറുകൾക്ക് നേരെ കാണിക്കുന്ന ആദരവുകളും, അത്ത രം ഖബറുകളെ തൊട്ടുമുത്തിയും തലോടിയും ബർക്കത്തെടുക്കലും, ഖബറാളികൾക്ക് നേർച്ച വഴിപാടുകൾ അർപ്പിക്കലും അവരോട് പ്രാർ ത്ഥിക്ക ലുമെല്ലാം ഇസ്ലാം വിരോധിച്ച ശിർക്കിലേക്ക് എത്തിക്കുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളാണ്. ഖബറാളികളോട് പ്രാർത്ഥിക്കലല്ല; മറിച്ച് ഖബറാളിക ൾക്ക് വേി ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവർ അല്ലാഹുവിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുക യാണ് വേത്.

അനുശോചനം:

മരിച്ച വ്യക്തിയുടെ കുടുംബത്തെ സാന്ത്വ നപ്പെടുത്തലും സമാ ധാനിപ്പിക്കലും സുന്നത്താണ്. അത്തരം സന്ദർഭത്തിൽ പറയേത്: ഇന്ന ലില്ലാഹി മാ അഹദ വ ലഹു മാഅഅ്ത്വാ വ കുല്ലു ശൈഇൻ ഇ ൻദഹു ബി അജലിൻ മുസമ്മാ, ഫസ്ബിർ വഹ് തസിബ് (നിശ്ചയം അല്ലാഹു എടുത്തതും നൽകിയതുമെല്ലാം അവൻെറത് തന്നെ, എല്ലാ ററിനും അവൻെറയടുക്കൽ ഒരു നിശ്ചിത അവധിയു്. അതി നാൽ ക്ഷമിക്കുക പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിക്കുക)എന്നാണ് (ബുഖാരി,മുസ്ലിം)

മയ്യിത്തിനോടുള്ള ദു:ഖംകാരണം വിഷമത്തോടെ കഴിയൽ മൂ ന്ന് ദിവസത്തേക്കാൾ കൂടാൻ പാടില്ല. എന്നാൽ ഭർത്താവിൻെറ വേർ പാടിൽ ഭാര്യ, നാലു മാസവും പത്ത് ദിവസവും ഇദ്ദ ആചരിക്കേ താണ്. ഈ സമയത്ത് ആഢംബരങ്ങൾ വർജിക്കലാണ് നല്ലത്. പ്ര ത്യേക നിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രംധരിച്ച് ഇരുട്ടറയിൽ കഴിയുക എന്നൊ ന്നും മതം പഠിപ്പിക്കുന്നില്ല. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അ നിവാര്യമാണ് എങ്കി ൽ ജോലിക്കോ ഹജ്ജ് ഉംറ പോലുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കോ പോകുന്നതി ൽ കുററമില്ല. ഇദ്ദയുടെകാലം കഴിഞ്ഞേ വിധവ പുനർവിവാഹത്തിൽ ഏർപ്പെടാൻ പ ാടുള്ളൂ. ഗർഭിണിയുടെ ഇദ്ദ പ്രസവത്തോടെ അവസാ നിക്ക ുന്നതാണ്.

നാഥാ മരണരംഗം ആശ്വാസമേകി, സ്വർഗം തന്ന് നീ ഞങ്ങളെ അനുഗ്രഹിക്കേണമേ (ആമീൻ).

وَصَلَّى اللهُ وَسَلَّم عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أجْمَعِين .